

Postbus 8130 | 6700 EW Wageningen

de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken

Leerstoelgroep Recht
en Bestuur

DATUM
29 augustus 2014

ONDERWERP
Rondetafelgesprek
initiatiefwetsvoorstel Wet open
overheid

POSTADRES
Postbus 8130
6700 EW Wageningen

BEZOEKADRES
Gebouw 201
Hollandseweg 1
6706 KN Wageningen

INTERNET
www.law.wur.nl
www.wageningenuniversity.nl

KvK NUMMER
09215846

CONTACTPERSOON
Bernd van der Meulen

TELEFOON
+31(0)317 482957

E-MAIL
Bernd.vanderMeulen@wur.nl

Geachte commissie,

Opmerkingen over enkele onderwerpen WOO

1) Alleen het parlement kan nu vooruitgang boeken

- WOO gaat over publieke verantwoording, rechtstreeks door de overheid aan de samenleving vertegenwoordigd door journalisten en individuele burgers.
- Regering is hierbij teveel wetgever in eigen zaak.
- Sinds 1988 5 dissertaties over overheidsinformatie; sinds 2000, meer dan 7 evaluaties en onderzoeken over de Wob: alle signaleren problemen met openbaarheid en vragen om verbeteringen *voor de burger*.
- Minister Donner vraagt om verbetering *voor de overheid* / ook al geeft hij aan dat er geen empirisch bewijs is voor een serieus probleem.
- Citaat Donner: "De omvang van het probleem van oneigenlijk gebruik van de Wob (vaak aangeduid als misbruik) lijkt op basis van de uitkomsten van het onderzoek onder bestuursorganen mee te vallen. Oneigenlijk gebruik van de Wob blijkt echter als thema wel sterk te leven bij bestuursorganen." (Kamerstuk II 2010-2011 32 802, 1, p. 5).
- Niet alleen door bestuurders gevoelde maar ook voor burgers werkelijk bestaande en uitvoerig gedocumenteerde problemen verdienen oplossingen.

2) Een openbaarheidsregeling behoort geen geheimhoudingsregeling te zijn

- Onder de Wob geldt: alles dat niet openbaar is, is geheim.
- *Recent* voorbeeld: Tweede Kamer wil informatie over NZa. Deze informatie wordt geweigerd omdat de gevraagde informatie op grond van de Wob niet openbaar zou zijn.
- *Schrijnend* voorbeeld uit de rechtspraak. Werknemer heeft medische behandeling nodig na blootstelling aan chemische stoffen. Arbeidsinspectie weet welke stoffen het zijn. Arts krijgt die informatie niet omdat het vertrouwelijk verstrekte bedrijfsgegevens zijn en die zijn niet openbaar onder de Wob.

- *Gangbaar* misbruik: in WAHV-zaken wordt aan appellanten structureel (en in strijd met de wet) toegang tot het dossier onthouden. Wanneer op basis van de Wob om de desbetreffende stukken wordt gevraagd (met name het proces verbaal), wordt dit verzoek afgewezen ter bescherming van de privacy van de verzoeker zelf.
- WOO biedt oplossingen door vormen van kennisneming te introduceren tussen openbaar (mag in de krant) en geheim (niemand mag het weten) in:
 - Info die de verzoeker zelf betreft (art. 5.5)
 - Info die om klemmende redenen beschikbaar moet komen (art. 5.6)
 - Info die nodig is voor onderzoek (art. 5.7).
- Bovendien maakt de WOO het mogelijk informatie openbaar te maken als dat wegens een zwaarwegend algemeen belang nodig is (art. 3.4).

3) Het gaat over iemand

- Bij informatie gaat het niet alleen om de vrager en het bestuursorgaan: de informatie is vaak afkomstig van iemand en gaat altijd over iemand. Daar moet je rekening mee houden.
 - De WOO geeft daar de tijd voor (Art. 4.3 lid 2 sub d)

4) Vreemde ogen dwingen

- Er wordt weleens gezegd dat een gebrek aan openbaarheid vooral een mentaliteitsprobleem is. Kan de wetgever iets aan mentaliteit doen?
- WOO introduceert informatiecommissaris
 - Zachte bevoegdheden: niet conflictueus, maar communicatiegericht. Zoals ombudsman (daarom ook bij de ombudsman);
 - Uitzonderingsgrond voor onvoorziene gevallen gehandhaafd, maar wel melden bij de informatiecommissaris
 - toelichting nodig/ontmoedigt lichtvaardig gebruik
 - verzekert structureel inzicht in onvoorziene gevallen.

5) Gebruik de moderne technieken

- De Instellingen van de EU zijn op grond van Verordening 1049/2001 verplicht een documentenregister aan te houden. De ervaringen zijn uitstekend. Het systeem is gebruikersvriendelijk
Zie: http://europa.eu/publications/official-documents/index_nl.htm
- De WOO volgt het voorbeeld voor Nederland.

Hoogachtend,

Bernd van der Meulen
Hoogleraar Recht en Bestuur
Auteur voorontwerp Algemene wet overheidsinformatie (2006, opdracht BZK)